

30. 4. 2001

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Ochrana svědka - ano, ale jak ?

Dne 1. července 2001 nabývá účinnosti zákon č. [137/2001](#) Sb. o zvláštní ochraně svědka a dalších osob v souvislosti s trestním řízením a o změně zákona č. [99/1963](#) Sb. (dále jen „zákon o ochraně svědka“). Smysl a logika zákona je celkem zřejmá, stejně tak jako důvody, které vedly k jeho přijetí. Sama jeho existence je pochopitelná a je i v souladu se směry úpravy v rámci práva EU. Proti jeho zásadám a existenci tedy nelze asi nic namítat.

Ochrana svědka - ano, ale jak ?

Dne 1. července 2001 nabývá účinnosti zákon č. [137/2001](#) Sb. o zvláštní ochraně svědka a dalších osob v souvislosti s trestním řízením a o změně zákona č. [99/1963](#) Sb. (dále jen „zákon o ochraně svědka“).

Smysl a logika zákona je celkem zřejmá, stejně tak jako důvody, které vedly k jeho přijetí. Sama jeho existence je pochopitelná a je i v souladu se směry úpravy v rámci práva EU. Proti jeho zásadám a existenci tedy nelze asi nic namítat.

Zcela jinak je to ovšem pokud jde o praktickou realizaci práv, z tohoto zákona vyplývajících. Již ze skutečnosti, že na základě tohoto zákona bude možné poskytovat nadstandardní ochranu určitým zvláště vybraným osobám je zřejmé, že rozhodně nebude zcela jednoznačné, kdo bude mít práva na ochranu a jakým způsobem bude zajištěna. Mechanismus výběru osoby, které bude ochrana poskytnuta je takový, že dle textu zákona „ministr vnitra schválí návrh policie, soudce nebo státního zástupce“, „soudce nebo státní zástupce podávají takový návrh prostřednictvím ministra spravedlnosti“. Pokud jde o soudce a státního zástupce, je vše jasné. Otázkou ale je, kdo je „policie“. Je možné formulaci vykládat tak, že každý policista ? Bylo by to sice poněkud nepřehledné a netypické, ale proč ne. Pokud by tím měl být zakotven poněkud neformálnější postup v rámci resortu ministerstva vnitra, prosím, ale tak to asi nebude. Opět zřejmě někdo uvažoval způsobem, že návrh bude podávat někdo na jakési funkci, a o jakou funkci se bude jednat, to se upraví vnitřním předpisem, do toho prostě nikomu nic není. Pokud to tak skutečně bylo, pak je skutečnost daleko horší, než by se dalo vůbec předpokládat.

Zákon totiž dává policistům obrovská práva. Na základě tohoto zákona lze provádět osobní prohlídky, vstupovat do objektů, zjišťovat důvody vstupu jiných osob do objektů, zakazovat vstup nebo pobyt v určitých prostorách, lze používat krycí doklady (doklady, sloužící k zastírání skutečné totožnosti chráněné osoby, nebo policisty, anebo jiným podobným účelům), konspirativní techniku (zastírání totožnosti osob nebo činnosti policie), zvláštní finanční prostředky (finanční prostředky, na nakládání s nimi se nevztahují právní předpisy, upravující hospodaření s peněžními prostředky státu), zabezpečovací technika (slouží pro předcházení nebo odstranění ohrožení života a zdraví chráněné osoby nebo k zabezpečení jejího majetku). Na základě zákona může policista dokonce založit obchodní společnost, žádat o živnostenské oprávnění nebo žádat o povolení k podnikání na základě jiného než živnostenského oprávnění podle zvláštních předpisů, účelem činnosti není podnikání.

Velice stručně řečeno, policie může na základě tohoto zákona prakticky vše. Pokud toto budeme akceptovat, a akceptovatelné to je, byť to může vyznít jako protimluv, to co je nepochopitelné je § 11,

tj. ono „krycí“ podnikání policistů. To je silně kontroverzní, neboť může být docela zajímavé, jak to bude s obchodními partnery takovéto policejní „krycí obchodní společnosti“, či s klienty „policejního krycího advokáta“, „policejního krycího notáře“, apod. Tady už totiž asi nevystačíme s ust. § 19, podle kterého za škody odpovídá stát a náhradu poskytuje Ministerstvo vnitra (jinak totiž zákon konkrétní odpovědnost neřeší).

Aby bylo jasno, je samozřejmé, že v rámci tohoto zákona bude mít policie zcela mimořádné pravomoci, a mít je musí. O zcela mimořádné pravomoci se jedná bez nejmenších pochyb, neboť věci, které za normálních okolností podléhající běžnému rozhodovacímu postupu, včetně opravných prostředků, a nemůže o nich rozhodnout jeden člověk, zde právě jeden člověk rozhodnout může a jeho rozhodnutí je navíc nepřezkoumatelné. Tyto pravomoci ale lze pochopit, s výjimkou oprávnění podle ust. § 11, protože to v této podobě pochopit nelze. Zrovna tak nelze pochopit naprostou absenci kontrolních mechanismů. Kontrolními mechanismy je třeba chápat ne práva bezprostředně v určitém okamžiku do věci zasáhnout, ale moci zpětně po skončení úkolu postup policisty přezkoumat a z případného překročení jeho pravomoci vyvodit důsledky. Možnost kontroly je totiž omezena na běžné kontrolní mechanismy, což v případě policie znamená postup ve smyslu zákona o policii, což na takováto mimořádná oprávnění nestačí. Nestačí to tím spíše, že Inspekce ministerstva vnitra, jako fakticky nejvyšší kontrolní orgán je součástí resortu ministerstva vnitra, což rozhodně nelze pokládat za systémové. To vše za situace, kdy na toto upořádání je již delší dobu ze strany více subjektů poukazováno jako na nesystémové, neboť policie fakticky kontroluje sama sebe.

Právě zmíněná absence kontrolních mechanismů, jak v zákoně o ochraně svědka, tak v jiných obecně závazných právních předpisech může být velice nebezpečná, neboť poškodí jak poctivé policisty, tak občany. Poctivé policisty poškodí tak, že pro ně bude v případě vykonstruovaného obvinění nemožné poukázat na kontrolní mechanismy, občany poškodí tím, že ti nebudou mít prakticky v případě nepoctivých policistů možnost, domoci se nápravy. Poslední otázkou pak tedy jen je, zda tohle zákonodárce zamýšlel, a pokud ne, jak si představuje řešení.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Evropská unie mění pravidla plateb: více odpovědnosti, intenzivnější zpracování dat, více kontrol](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Odpovědnost zaměstnavatele a zaměstnance v souvislosti s využitím umělé inteligence](#)
- [Nový návrh zákona o platformové práci - 2. díl: Redefinice závislé práce](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - ČERVEN 2026](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)